

Boedapest

Beth Wheter

Hongarije

Joegoslavië

Roemenië

Donau

Zemun

Belgrado

De belofte aan mijn kleine

Beth Wheter

De belofte aan mijn kleine

Het leven in al z'n facetten is een absoluut gaaf verschijnsel.
Onverbrekelijk eraan verbonden, zijn geboorte en dood.
Het begin van elk leven wordt als iets moois ervaren.
Maar waarom het einde ervan dan eigenlijk niet?

*Een andere kijk op het laatste taboe, aan de
hand van een liefderijke levensgeschiedenis.*

Uitgeverij Die Esbron (de uitgeverij met lef)

Dit voorproefje van het boek *De belofte aan mijn kleine* is een fragment uit de pdf-versie met fraaie, lichtgetinte bladzijdeachtergrond die bij de omslag past. De 'kneedbare' epub-versie van dit boek heeft een witte achtergrond.

ISBN pdf: 978-90-79617-23-4

ISBN epub: 978-90-79617-33-3

© 2013 Uitgeverij Die Esbron, B. Wheter en W.H. Esser.

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Omslagontwerp βWheter en Benick Broess.

NUR 321

1. als een prachtig boek

Het heeft wel iets om nooit meer je kleren en jezelf te hoeven wassen. Eigenlijk is het best hinderlijk dat je er steeds verzorgd uit moet zien. Dit maakt het in zekere zin verplicht. Ook van je huis wordt verwacht dat het aan een bepaalde mate van reinheid voldoet. De handelingen die je ervoor moet verrichten, doe je ogenschijnlijk uit jezelf. Als iets vanzelfsprekends. Zo gaat dat in de tijd dat je stoffelijk bent. Je bent van dat compulsieve poetsen pas af als je die episode achter de rug hebt. Maar ja, dan ben je dood!

Voor vrijwel iedereen is die eindstaat nastreven geen optie om van dat hinderlijke gedoe af te komen. Dus zetten de meeste van ons zich elke dag weer aan de taak om de eigen en meest zichtbare moleculen in de directe omtrek met andere atoomconstructies te bewerken. Omdat niemand dat echt voor de lol doet, gebeurt het in zekere zin gedwongen. De schijn dat je het uit jezelf doet, is louter maatschappelijke druk waaraan vrijwel iedereen zich onderwerpt. Nu is het natuurlijk wel zo, dat met name jezelf reinigen een gunstige invloed heeft op je gezondheid. Dit maakt het de moeite waard om je af en toe aan die schoonmaakklusjes te wagen. Overwegend is al dat boenen echter een dwangneurose. En die duurt voort zolang je leeft en het zelf allemaal doet.

Ja, zo bekeken heeft *dood zijn* beslist positieve kanten, vond hij. Vele zelfs. Waaronder melige, als je in de juiste stemming was. Maar helaas ook nare. Al met al waren zijn gevoelens over de eindfase van het leven dubbel. Door wat hijzelf had meegemaakt, was sterven als onlosmakelijk deel van het leven geen taboeonderwerp meer. Hij dacht er vrijwel dagelijks over na. Ware vergaderingen vonden dan in hem plaats. Soms gebeurde dat meermaals op een dag. De tijdsduur van die overpeinzingen varieerden flink. Er met

anderen over praten, deed hij vrijwel nooit. Voor de meeste mensen was het een onderwerp waaraan ze liever zelfs niet dachten. In hem leefde het echter sterk. Best wel maf eigenlijk, dat op die manier de dood in je kan leven!

Ook hier in Boedapest, lopend langs de oevers van de Donau was in hem weer zo'n vergadering aan de gang. Vreemd was dat natuurlijk niet. Vandaag was het exact drie jaar geleden dat zijn kleine kanjer overleed. Ongeveer een maand later vertrouwde hij haar as toe aan deze rivier. Samen met hun zoon en dochter. Ook nu begeleidden de muzikale allrounder en empathische advocate hem weer. In die twee leefde zijn supermaatje voort. Beide waren onmisbare ingrediënten in de resten van zijn eens grote levensgeluk.

Deze gang naar de Donau had hij zich bijna drie jaar geleden voorgenomen. Het was een innerlijk moeten. Een stille afspraak met het water. Een rendez-vous, die zowel gisteren als vandaag totaal anders verliep dan hij zich vooraf had ingebeeld. Verwacht had hij dat hij hier erg emotioneel zou worden, met zijn ogen even nat als de rivier. Gewoon, omdat heftige uitbarstingen van verdriet hem nog altijd frequent overvielen. Hij verkeerde nu echter in een onbeschrijflijke roes van serene rust. Hoe zou dat komen? Waar kwam dat vredige gevoel vandaan? Zou hij zich niet totaal anders moeten voelen?

Wonderlijk eigenlijk, hoe snel je van alles kan overdenken. Dit gaat voor slechts een heel klein deel in woorden en met namen van personen. Meer overdenkingen gaan in beelden. Nog veel meer flitsen ze echter op een andere, extreem snelle manier door zijn brein. Hij had alleen geen idee, hoe hij dat proces kon omschrijven. Elke keer was de volgorde anders. Sommige gebeurtenissen kwamen meermaals op. Ook nu weer. In luttele seconden sprintten over jaren verspreide herinneringen kris kras door zijn brein. Schijnbaar naar willekeur sprongen ze heen en terug in de tijd. Hierdoor leek het wanordelijk. Maar voor zijn gevoel was het orde in optima forma. Telkens weer.

Ja, alweer drie jaar ging het elke dag zo onstuimig toe in zijn hoofd. Dit mocht niet zo rommelig blijven. Eens moest het naar behoren op schrift komen te staan. Eigenlijk zoals het voor zijn gevoel in zijn brein stond. Makkelijk duizend bladzijden zou hij ermee kunnen vullen, en dat was dan heel beknopt. Maar van die zondvloed aan herinneringen kwamen hooguit enkele spatten op papier te staan.

Die gedachtespatten moesten wel kristalhelder zijn. Een onmogelijke opgave leek dat. Het was erg moeilijk woorden vinden voor wat er dagelijks door zijn brein spoelde. Toch moest het, want het maakte deel uit van zijn droom waarachter zijn kleine altijd had gestaan. Dit liet ze met een onvergetelijke vraag zelfs blijken, toen ze zich door die verdomde rotziekte amper kon uitdrukken. Een aangrijpend gave gebeurtenis was dat.

Hij beloofde haar prompt die droom nooit op te zullen geven. Die toezegging was absoluut dé belofte van zijn leven. Hij moest en zou die nakomen. Nu, hier in Boedapest, was hij zich dat intenser bewust dan ooit, omdat het niet de enige memorabele belofte was, die hij haar eens deed.

Op een plek stroomafwaarts langs de Donau beloofde hij haar vijfendertig jaar terug iets anders van belang. Hieraan had hij nadien jarenlang niet meer gedacht. Die toezegging dook weer op in het weekend voor ze zich onthechtte van haar stoffelijke bestaan. Dat het op het laatst zo snel zou gaan, had hij nooit verwacht. Wellicht omdat hij in de weken ervoor haar had aangemoedigd voor zichzelf te kiezen. Dit had ze gedaan. In haar uitzichtloze lijden had ze recht op die keuze. Hij mocht haar niet vast blijven houden. Dus liet hij haar los, en zei dit herhaald tegen haar. Met alle pijn die hem dat deed. Maar haar leed ontsteeg ver het zijne.

Zonder haar voortleven ervoer hij als straf. Een straf die hij niet verdiende. Zijn kleine had haar veel zwaardere kwelling evenmin verdiend. Pas toen de waardigheid van haar leven in het geding kwam, kwam er een eind aan die beproeving. Gelukkig voor haar. Zijn straf mocht ook niet onnodig lang duren. Tegen zijn eigen onthechting van stof keek hij niet op. In tegendeel, in zekere zin verlangde hij zelfs ernaar.

Mocht op een dag zich boven zijn hoofd iets als een zwaard van Damocles bevinden, dan wilde hij dat niet ontlopen. Maar dit hoefde niet op korte termijn. Nog maar enkele jaren geleden had hij niet gedacht, dat hij eens zo wonderlijk onbevreesd tegen zijn eigen dood aan zou kunnen kijken. Heel vroeger was dat vrijwel andersom. Toen hij nog jong was. Zoals in de begintijd met zijn kleine.

Waarom is de vrees voor het eigen einde zo wijd verbreid? Ook hij kende dus eens die angst. Hij vond het leven in al z'n facetten een absoluut gaaf verschijnsel. Echter onlosmakelijk eraan verbonden, zijn geboorte en dood. Per definitie is het leven een eindig fenomeen. Het kent een aanvang en afloop. Ja, als een bestaan op aarde je overkomt, is het een aandoening waaraan je zeker overlijdt.

Nu wordt het begin van elk leven als mooi ervaren. Maar waarom het einde dan eigenlijk niet? Elk tijdelijk aards bestaan kan je als een stoffelijke baan beschouwen. Doodgaan is dan met onstoffelijk pensioen gaan. Op de aanvang van het pensioen bij een economische betrekking kan je invloed uitoefenen. Dit zou ook moeten kunnen bij de start van je onstoffelijke pensioen. Of beter nog: de aanvang van beide hoor je naar wens zelf te kunnen bepalen. Alleen gaat het doorgaans zo niet.

Ja, zo luchtig kan je tegen dat alles aankijken. Talrijk velen echter, vinden de dood iets akeligs en kijken er tegenop. Hij niet meer. Niet omdat hij het leven zat was. Integendeel. Hij koesterde het. Het had hem veel moois gebracht. Met zelfdoding een eind aan zijn leven maken, was dan ook niet aan de orde. Ondanks de vele akelige na-ijleffecten van haar overlijden mocht hij zich niet beklagen. Noch materieel, noch immaterieel. Zelfs de onwelkome inkrimping van zijn vriendenkring maakte hem geen zielig mens.

Alweer drie jaar meden de meeste van hun vroegere vrienden hem. Als in een kille herfst waren ze als bladeren van een boom uit zijn leven gevallen. Die boom was al flink kaal geworden in de tijd dat zijn kleine nog leefde. In de directe omgeving van een ernstige zieke doen zich onvermijdelijk

afstotingsverschijnselen voor. Dit proces accelereert, als na het sterven van de zieke de achterblijvende partner alleenstaand wordt. En blijft. En laat weten dat dit een bewuste keuze is. En waarom hij of zij dat zo wil.

Hoewel niet leuk, maakte hij zich niet druk meer over die herfst. Dit had geen zin. Bovendien vormden hun kinderen, zijn zusjes en een klein aantal goede vrienden een fijne basis van warmte en liefde waarmee hij prima verder kon. Hij had dat nodig. In de toekomst loerde onheil dat aan het droeve einde van zijn kleine verbonden zat. Het was niet zeker of dat sluimerende gevaar daadwerkelijk eens toe ging slaan. Maar mocht dat onverhoopt gebeuren, dan was de pijn die dat kon brengen zo immens dat hij wellicht een eigen zwaard van Damocles ging vervaardigen. Een ultrascherp exemplaar bungelend aan een effectief dun haartje, waaronder hij resoluut onmiddellijk ging staan.

Ja, heel veel nare dingen waren al gebeurd, meer kon nog komen. Toch stond de balans van zijn leven op een hele vette plus. Nu al! Hoeveel mensen konden dat op zijn leeftijd zeggen? Ja, nu al, als startend zestiger wist hij dat hij zich over zijn hele stoffelijke bestaan een gelukkig mens kon noemen; welke ellende hem vanaf nu ook nog trof. Hij was daar dankbaar voor.

Bijna alles wat hij op het punt van persoonlijk geluk van het leven verlangde, had hij gekregen. Alleen samen met zijn kleine oud worden niet. Leuke dingen die hem in de komende tijd nog overkwamen, waren bonussen. Hij zou zijn leven nooit met een ander geruild willen hebben. Wat dat betreft, had hij geen enkele reden om dood te willen gaan. Het uitkijken, en ja, zelfs verlangen naar zijn onthechting van stof had een totaal andere grond.

De kern van zijn wens was identiek aan die van jonggeliefden in allerlei sagen waarin ze elkaar in de dood volgen. De bekendste is een gave parabel van William Shakespeare: *Romeo en Julia*. Iedereen plaatst hun relaas in de categorie romantische vertellingen. De drijfveer van die twee om zo jong voor de eigen dood te kiezen, was het lot van de ander volgen. Een daad van liefde!

Vrijwel iedereen vindt dat mooi. Dus waarom zou je die hommage niet kunnen krijgen, als je op oudere leeftijd precies hetzelfde doet voor in essentie dezelfde reden? Of is het lot van je geliefde volgen alleen maar mooi als je beide jong bent? Nee, vond hij natuurlijk. Alleen wilde hij die drastische stap liever niet op hun manier zetten. Niet omdat hij het een foute actie vond. Jezelf zo bot van het leven beroven als dit gedreven wordt door liefde, vond hij positief, gelijk menig ander. Hetzelfde doen omdat je het leven zat bent, had dat mooie niet. Echt negatief vond hij het evenmin. Er waren vrijwel altijd dringende, en dus geldige redenen voor zo'n radicale daad.

Nee, zichzelf bot van het leven beroven vermeed hij liever. Het lot van zijn kleine gauw volgen, kon vast anders. Hoe wist hij alleen nog niet. Het is fijn dat de ultieme onthechting van stof gegarandeerd is. Maar die onontkoombaar laatste gang vervroegen, is soms wenselijk. Oud worden zonder haar wilde hij niet. Doodgaan was niet zijn doel, maar middel om dat te bereiken. Feitelijk was het een stap naar een bestemming voorbij de dood.

Hiervoor hoefde hij enkel vervroegd met '*onstoffelijk pensioen*' te gaan. Ja, zo gemakkelijk kan je ernaar kijken, als je het tijdelijk aardse bestaan als een stoffelijke baan ziet. Veel mensen zullen die kijk vast uitleggen als teken dat hij het leven zat is. Dit was echter verre het geval. Hij zag het leven absoluut nog zitten. Alleen zag hij spoedig haar lot volgen aanzienlijk meer zitten!

Toch moest hij nog even hier blijven en er z'n best voor doen. In de eerste plaats voor hun zoon en dochter. Ja, vooral voor hen moest hij nog een tijdje aan de aarde verbonden blijven. Deze noodzaak kwam voort uit het dreigende onheil dat hem aan het maken van een eigen zwaard van Damocles kon zetten. Maar het was ook dé belofte die hem voort deed gaan. Voor een tijdje in elk geval, wat alleen niet te gek lang mocht zijn.

Ja, hij moest via de pen aan de slag met alles wat hij ook hier aan de oever van de Donau andermaal overdacht. Maar hoe ongelooflijk moeilijk was dat toch. Hij moest dan probe-

ren te verhalen over emotionele ervaringen en mijmeringen waarvoor geen woorden bestonden. Op papier had hij al een eerste neerslag staan, maar was er nog lang niet tevreden over. Met een zekere regelmaat ondernam hij pogingen om dat oordeel om te draaien. Eens ging dat lukken. Eens was zijn persoonlijke manuscript - voor hem hét hoofdmanuscript - klaar. Dit had hij met andere pennenvruchten tenslotte ook gedaan gekregen.

Als een fijne afronding van zijn leven zag hij alles wat hij met en rondom zijn schrijfinspanningen deed. Eerst moest hij iets hechten aan materie voor hij zichzelf ervan kon onthechten. Dan was hij klaar, en was het basta met stof. Dé belofte had hij nageleefd als het persoonlijke manuscript was gepubliceerd.

Liever had hij natuurlijk nooit aan dat werk willen beginnen. Maar nu wilde hij er *zijn* mooiste creatie van maken. Met nadruk op 'zijn', want dat kwalitatieve doel bereiken, wilde hij in eerste instantie voor hemzelf. Toch hoopte hij dat ook anderen het lezenswaardig zullen vinden. Dit was alles behalve zeker, omdat de ultieme onthechting van stof als een rode draad er doorheen *leek* te lopen. Verreweg de meeste mensen vinden daar niets moois aan. Hij moest dus proberen duidelijk te maken dat hij het over het leven had, en zo elke negatieve indruk omkeren.

Dit hoopte hij te bereiken door de talloze erupties van liefde die de levensgeschiedenis van hem en zijn kleine hadden verrijkt erbij te betrekken. Ook moest dan naar voren komen, hoe ze bij elkaar altijd het beste uit zichzelf naar boven wisten te halen. Wat ze bij hem nog steeds deed.

En zo hij had meer schrijfstof waarmee hij de eigen dood, als onvermijdelijk laatste gang in ieders leven, van de overmaat aan opgedrongen akeligheden meende te kunnen ontdoen. Mensen die vergelijkbaar nare dingen hadden meegeemaakt als hij, én in gelijke mate hun levensmaatje misten, herkenden wellicht zijn ongewone wens. Of hadden er begrip voor. Aan ieder ander kon hij niet echt goed uitleggen, waarom hij de laatste gang van zijn kleine zo graag spoedig

wilde volgen. De intense gevoelens die hij daarbij had, waren niet in woorden te vatten.

Shakespeare was het gelukt om van een vertelling, waarin de dood een hoofdrol speelde een romantisch verhaal te maken. In zijn persoonlijke relaas ging hij dat niet doen. Hij wilde daarin zeggen, dat de dood als onlosmakelijk deel van het leven niet uitsluitend nare, maar ook mooie dingen kent. Een stapje verder kon hij zelfs gaan, door op te brengen dat doodgaan weleens een fijnere ervaring zou kunnen zijn dan geboren worden. Hoewel hij dat niet zeker wist, kon hij die aanname wel onderbouwen, en sloot het daarom niet uit. Kortom, wat hij in zijn persoonlijke boek uitvoerig wilde belichten, was: *een andere kijk op het laatste taboe*.

Ja, met die pittige ingrediënten wilde hij *zijn* mooiste creatie maken. Op zijn gemak. Van de epidemische ziekte 'haast' had hij zichzelf al een tijd terug genezen. Snel had hij het trouwens nooit gekund. Van nature werkten zijn hersenen best wel traag. Hiermee is uiteraard niets mis, maar in onze maatschappij is snelheid 'in'. Een ernstige afwijking die met spoed mag verdwijnen!

Dus wilde hij van traagheid een deugd maken, en voor alles ruim de tijd nemen. Ook bij de uitvoering van zijn plannen om uitgever te worden. Hij had plezier in schrijven, en wilde die schik ook ervaren bij de handelingen die hij moest verrichten voor het publiceren van de ambachtelijke klus. In deze hels jachtige maatschappij is het echter zo, dat werk dat vandaag afgemaakt kan worden eigenlijk al gisteren klaar had moeten zijn. Hij vond morgen of overmorgen een heel wat betere optie.

Het enige wat van hem wel moest, was de toppen van zijn vermogens inzetten om alle plannen te verwezenlijken. Voor het werk dat hij als auteur en uitgever moest doen, wilde hij rollen gaan spelen onder de camouflagenamen: *Beth Wheter* en *Benick Broess*. Rollen spelen, doet iedereen in het leven. Als: *vader, moeder, opa, oma, het maatschappelijke beroep dat je hebt*, en nog andere. Iedereen gebruikt voor die innerlijke personages enkel het eigen lichaam.

Hij op een prettig gestoorde manier ook. Slenterend door zijn hoofd waren Beth en Benick elkaar weleens tegengekomen bij frequente mijmeringen over levensbeschouwelijke onderwerpen. Op een dag besloten ze samen te gaan werken om boeken te produceren. Hoe dat had gekund als ze stoffelijk gescheiden waren geweest, had hij op de website van de uitgeverij beschreven. De werkelijke samenwerking in zijn brein ging natuurlijk heel anders. Met soms best wel dringen, wie van het drietal van dat ene beschikbare lijf gebruik mocht maken.

Zijn rol als schrijfster kwam niet voort uit een wens naar geslachtstransformatie, maar uit een postume, nimmer uitgesproken wens van zijn kleine. Ze had hem altijd een zacht karakter toegedicht, wat ze een vrouwelijke kenmerk vond. Dit paste prima bij zijn camouflagenaam als auteur, die is samengesteld uit zijn ware naam en koosnaam waarmee zij hem altijd aansprak.

Of hij in zijn rol als uitgever de mooiste creatie uit zijn rol als schrijfster ging publiceren, wist hij nu nog niet. Misschien verspreidde hij het enkel in zijn directe omgeving aan eenieder die voor hem ertoe deed. Maar dat was een beslissing voor later. Pas over minimaal een jaar.

Ja, haast hij niet. Eerst wachtte hem het ambacht met de pen. Schrijven zag hij als schilderen met groepjes woorden die zijn gegenereerd door een magisch denkproces. Gelijk elke creatieve activiteit, als tekenen, beeldhouwen en musiceren, was het een fijne manier om je gevoelens en levensvisie uit te drukken. Zo prettig bezig zijn, verhoogde je gevoel van welzijn, en dus levensgeluk. En was bijgevolg iets dat niet per se geld hoefde op te brengen. Netto mocht het zelfs best wel geld kosten.

Hij beseftte dat hij niet de enige was die - gedreven door een niet uit te leggen aandrang - het nodig vond om met de pen aan de slag te gaan. En evenals die vele collega-auteurs hoopte hij dat anderen het resultaat van zijn arbeid wilden lezen. Er zat niemand op zijn boeken te wachten. Toch liet hij zich door die vaststaande zekerheid niet ontmoedigen.

Vooral voor het persoonlijke manuscript wilde hij zich inspannen om iets moois van te maken.

Echter, waar moest hij beginnen? Het leven met zijn kleine was als een prachtig boek dat hij telkens weer herlas. Niets van hun geschiedenis sloeg hij erin over. Ook de extreem moeilijke jaren niet. Uit de zondvloed van herinneringen kon hij een handvol gedenkwaardige spatten mengen met mijmeringen over leven en dood. Het was vervolgens de kunst om de essentie daarvan uit te laten kristalliseren, en dit bezinksel prettig leesbaar hechten aan papier.

Beginnen kon hij met het moment dat zij hem *dé* belofte ontlokte. Hoewel, eigenlijk meer een gelofte deed hij haar toen, omdat die behalve *zijn droom nastreven* eveneens inhield: *voorlopig doorgaan met leven om hun kinderen bij te staan*. Een onvergetelijk memorabele gebeurtenis was dat, die als titel op de omslag kwam te staan.

Hij zag de inspanningen voor wat hij moest doen om zijn doelen te bereiken als een ode aan zijn kleine. Voor alles wat ze in zijn leven had betekend. Tot op heden.

Onze titels met tussen haakjes jaartallen waarin de papieren en elektronische versies (p-boeken/e-boeken) uitkwamen.

Het meer van herinneringen (2008/2013)

Wensdroom (2008/2013)

De belofte aan mijn kleine (2009/2013)

Terugblikken in de toekomst (2009/2013)

Oproep voor massale ongehoorzaamheid (2010/2013)

Familierimpeling (2010/2013)

Orchideevlinders (2011/2013)

Een zwerk vol aardse en onaardse verhalen (2011/2013)

Beslisbomen met lef (2013/2013)

Alle negen boeken zijn volkomen op zichzelf staande werken, maar ze zijn met elkaar verbonden door gedurfd andere visies op wezenlijke aspecten in het leven van alledag.

De pdf-e-boeken van alle titels hebben een fraaie, lichtgetinte bladzijdeachtergrond die bij de omslag past. De 'kneedbare' epub-e-boeken hebben een witte achtergrond.